

AZET

ZPRAVODAJ KLUBU KAKTUSÁŘŮ ASTROPHYTUM BRNO | 4/2019

TRADIČNÍ BRNĚNSKÉ SYMPOZIUM 2019

JIŘÍ PEŇAS: SETKÁNÍ GYMNOFILŮ

MILAN KOVÁŘ: SCHŮZE NOTOSEKCE 2019
ANEB JAK JSEM SE KONEČNĚ STAL KAKTUSÁŘEM

PETR METELA: THELOCACTUS BICOLOR VAR. BOLANSIS

Kytka čísla: *Thelocactus bicolor* var. *bolansis*

— Jaroslav Kašparovský

Astronomická zima a s ní spojený zimní slunovrat k nám na severní polokouli přichází každý rok jiný prosincový den. Byli jsme ze školy navyklí, že to bývá přelom dvacátého až jedenadvacátého prosince. V letošním roce je příchod zimního slunovratu stanoven na den dvaadvacátý prosincový na brzkou ranní hodinu, a to v 5.15 hod.

Podzim znaveně dokráčel ke svému konci a nezbyvá mu, než aby předal svoji vládu do rukou zimy. Znamení zvířetníku Kozoroh přebírá svoji vládu a žezlo moci, které převzalo, se mění v žezlo sněhu, ledu a mrazu. A tak když bílá sněhová peřina přikryje krajinu, jako by ustal veškerý shon, jako by se čas zastavil a příroda ulehla ke spánku.

Zimní období má spoustu kouzel a radosti. I toto období ztvárnili umělci ve svých dílech. Je spousta písní, které toto období opěvují. I malíři na svých obrazech toto roční období zachytili. Snad nejznámějším z nich je malíř vsuktku lidový Josef Lada. Není snad v našich končinách člověka, který by jeho obrázky a ilustrace neznal. Spousta dětí sáňkujících na kopci, stavění sněhuláků, děti bruslící na zamrzlém potoce nebo rybníce. Nesmím zapomenout ani na radovánky dospělých, draní peří a domácí zabíjačku.

Draní peří. To se v domech sešla spousta žen, které přišly hospodyně pomoci s peřím, které podšukáváním hus nashromáždila

*Bude zima, bude mráz,
kam se ptáčku, kam schováš?*

*Schovám se já pod hrudu,
tam já zimu přebudu...*

za celou sezonu. Pro nás děti to byl svátek. Byly jsme zvědavé, co se bude vyprávět, jaké písničky se budou zpívat, ale zejména jsme čekaly, jakou dobrotu maminka pro ženy připraví. Jednou to byly koblihy, podruhé boží milosti, jindy domácí škvarková pomazánka, zkrátka vždy něco dobrého.

Na vesnicích za mého dětství a mládí snad v každém domě chovali ve chlívku pašíka. Zimní období bylo obdobím zabíjaček. Byla to odměna hospodářům za celoroční starost a zároveň to byl důvod k setkání blízkých i vzdálenějších příbuzných.

Mnohdy to byla nesnadná práce, a to když venkovní teplota bývala i kolem -15°C a i nižší. To potom vše rychle tuhlo a přimrzalo, ale vždy se vše v dobrém zvládlo. Zabíjačka se vždy zdárně zvládla a na stole se objevily pochoutky připravené z pašíka. Poté se ve vytopené místnosti u kamen, kde praskalo dříví a plápolal oheň, vzpomínalo na rok minulý a i na členy rodiny, kteří už nebyli mezi námi.

Za zimních dnů, kdy zamrzal potok, jsme obuli boty s bruslemi a už jsme bývali ve svém žívlu. Někdy jsme jenom tak bruslili, zkoušeli dělat piruety, nebo když se nás sešlo víc, hráli jsme hokej. Hráli jsme ho s radostí a pro naše potěšení. Pokud napadlo větší množství sněhu, to snad nezůstal žád-

Z KRONIKY OBCE MĚLČANY

ný kopec za vsí nevyužitý. Na každém i menším kopci nějaké děti sáňkovaly, lyžovaly nebo jenom tak dováděly.

Byla to doba dětství, radosti a doba, kdy jsme neměli jiné než školní povinnosti. Snad při čtení těchto mých pár řádků si trochu na svoje dětství také zavzpomínáte. Tak jako já si na toto období vzpomenu vždy, když uvidím obrázky Josefa Lady. Je to už opravdu dávno, více jak padesát let od doby mého dětství a školních let.

Snad toto mé zavzpomínání na zimní období, na dobu dětství a školních povinností nejenom mých, ale i vás, dříve narozených, budete číst ještě v roce 2019.

A tak vám všem přeji krásné prožití svátků vánočních, hodně zdraví a radosti nejenom s kaktusy a sukulenty po celý rok 2020.

Protože jsem svůj první úvodník našeho klubového zpravodaje započal jarem a rok má pouze čtyři roční období, budu muset pro rok 2020 najít téma jiné, nové.

A co kaktusáři a sukulentáři? No i pro ně je zima dobou spíše odpočinkovou. Rostliny spí svým zimním spánkem a my je občas kontrolujeme, je-li vše v pořádku. Koncem zimy, to už bude měsíc březen, započneme s přesazováním a přípravou na novou sezonu. To je ale ještě daleko.

Zima roku 1928–1929 byla velmi tuhá a dlouhá. Již počátkem listopadu 1928 napadlo velké množství sněhu a přišly mrazy. Sníh stále připadával a mrazy nepolevovaly. Bylo takové množství sněhu, že nebylo možno ani dojít do okolních obcí. Musela se pracně prohazovat cesta do Dolních Kounic, kde sídlil doktor pro naši i okolní obce.

I polní zvěř byla touto zimou trápena. Zajáci okusovali větve v korunách stromů (vysokokmeny) a mnohdy hladoví a s nimi spolu i bažanti a koroptve přicházeli do vsi. I z toho mála, co v meziválečném období obyvatelé měli, dávali této zvěři, aby nepošla hladem.

Zima vydržela až do konce března 1929, kdy s prvními slunečními paprsky na počátku dubna se oteplilo, sníh během týdne roztál a mohlo se započít s polními pracemi. Hospodářský rok roku 1929 byl co do úrody velmi nadprůměrný, a tak byl dostatek základních potravin pro všechny obyvatele obce a i pro domácí zvířata a polní zvěř.

TRADIČNÍ BRNĚNSKÉ SYMPOZIUM 2019

— Radek Čech, foto Jarka Životská

Jak už se stalo tradicí, i letos se uskutečnilo brněnské podzimní sympozium. Tentokrát jsme se sešli 12. 10. 2019 v Brně-Líšni na radnici v zasedacím sálu. Úvodní slovo si vzal předseda Petr Metela a připomněl, že klub kaktusářů *Astrophytum* Brno oslavil na podzim 95 let své existence. Následovalo přivítání přednášejících a posluchačů ze všech různých koutů republiky včetně přátel z Polska v čele s jejich předsedou Andrzejem Wandzikem.

Volker Schädlich

První přednášející byl Volker Schädlich z Německa, který nám prezentoval přednášku *Gymnokalycia* Paraguaye zaměřenou především na podrod *Muscosemineum*. Mohli jsme spatřit přírodní populace *Gymnocalycium mihanovichii*, *friedrichii* i tolik populární lokalitu Agua Dulce. Jako zlatý hřeb celého dne bylo představení nového druhu *Gymnocalycium cabrerense*. Tato rostlina se svým vzhledem velice podobá mnohem severnějšímu druhu, a to *Echinocactus horizionthalonius*.

Po krátké přednášce následoval Ludwig Bercht z Nizozemí s přednáškami *Gymnokalycia* Bolívie a Rod *Weingartia*. I on nám

představil *Gymnokalycia* převážně z podrodu *Muscosemineum* doplněná svým pohledem na věc. Obě tyto přednášky bylo možno slyšet na Pobeskydí 2019. Ludwig poté přešel na rod *Weingartia*, kde začal historií rodu, následovaly skeny prvopopisů a představení jednotlivých druhů. Mohli jsme spatřit i některé nedávno objevené a dosud nepopsané taxony.

Po vyčerpávající smršti obrázků i množství informací nastal čas oběda. Po delší pře-

Ludwig Bercht

Jiří Kolařík, Alexander Táslar

Bořivoj Prokeš

Václav Jakubec

stávce se mikrofonu ujal opět Ludwig a ukázal nám svoji cestu po Číně, kam byl pozván spolu s předními evropskými odborníky.

Z Česka byl pozván i přední odborník na rod *Haworthia* Jakub Jíleznický. Přednášející nás provedl několika botanickými zahradami úctyhodných rozměrů.

Jako třetí přednášející v pořadí se představil Bořivoj Prokeš z Pardubic se svojí cestou po Jihoafrické republice. Ukázal nám mnoho obrázků z několika cest, jednotlivá stanoviště sukulentních rostlin, stejně tak jsme se dozvěděli různé zajímavosti o rostlinách i o životě cestovatelů po Africe.

Po kratičké přestávce započal svoji přednášku o Mexiku Vašek Jakubec, které procestoval již nesčetněkrát. I když byla většina fotek z poslední cesty, kterou absolvoval s několika brněnskými kaktusáři, pro doplnění kvetoucích rostlin zařadil i starší snímky. Přednášku jsme však nestihli celou, protože se nachýlila 18. hodina, kdy jsme měli předávat klíče správci objektu.

Na závěr poděkoval předseda Jirkovi Kolaříkovi za skvělý překlad z němčiny prvních dvou přednášejících a popřál všem šťastný návrat domů. To je asi vše a nezbývá, než se těšit na příští sympozium.

Burza rostlin v předsálí

SETKÁNÍ GYMNOFILŮ

— Jiří Peňás, foto Radek Čech

Setkání se uskutečnilo v restauraci U kosa v Brně-Komíně dne 27. 7. 2019. Počasí vyšlo skvěle, prostředí v této hospůdce bylo super, na své si přišli milovníci plzeňského piva a přímo nadpozemsky dobrého jídla. I přes prázdninový termín se sešel slušný počet účastníků z celé republiky i zahraničí.

Jako první přednášející se představil Tom Kulhánek a zaměřil se na nové druhy gymnokalycií. Jednalo se o *Gymnocalycium alenae*, *G. gerti* ssp. *evelyniae* (v podstatě *G. bruchii* s delšími trny a větším květem), *G. marekiorum* (popis přítele Milta), *G. sutterianum* ssp. *tetraploideum* (popis této subspecie souvisí s novou metodou, o které hovořil později přítel Řepka), *G. x momo* (přírodní hybrid *G. mostii* a *G. monvillei*), *G. fridrichii* ssp. *tumaemulticostatum* (delší květ, více žebër), *G. cabraeraense* (krásná kytky s širokými žebry a černými trny), *G. sanluisense*, *G. lamudanaense*, *G. carminanthum* (validace popisu), *G. cardenasianum* v. *pseudocrassispinum* (jak název napovídá, super trny), *G. gaponii* ssp. *macrocarpum*. Samozřejmě vše komentováno zasvěceným a velice fundovaným výkladem milovníka těchto kytek.

V pořadí druhý vystoupil přítel Řepka o vnitro a mezipopulační variabilitě *G. affine*. V této souvislosti hovořil o nové metodě používané při určování kaktusů a sukulentů (na členské schůzi přítel Hanáček). Slyšeli jsme pojmy jako diploid či tetraploid (jestliže jsem dobře porozuměl, jedná se v podstatě o určování na bázi DNA). Tato metoda se při určování takzvané sporných druhů rodu *Gymnocalycium* osvědčila ve smyslu, že vývojově neustálené druhy kaktusů v přírodě volně svým habitem přechází v jiný druh (například v rámci jednoho údolí se v jeho středu nachází těžko určitelní

jedinci, za předpokladu, že v bodě A je diploid a v bodě B tetraploid, rozbor sporné rostliny určí, ke kterému názvu se přiklonit). Já osobně vidím problém v tom, že tato metoda je zatím nedostupná a také těžko srozumitelná pro většinu kaktusářů, a že prozatím není uvedena v nomenklaturních pravidlech jako podmínka, bez které není popis platný. Nejsem starý, ale už hodně pamatuji a mám obavu, aby tato metoda nezapadla jako například metoda určování podle daktyloskopie semen.

Další na řadě byla přítelkyně Tvrđíková, která humornou formou hovořila o kaktusářích, se kterými se setkala na cestách či na akcích pořádaných kaktusáři.

Čtvrtý v pořadí promluvil přítel Tvrđík o provinciích v Argentině a v nich vyskytujících se gymnokalyciích.

Jako poslední promluvil přítel Procházka o *G. gibbosum*, *G. gibbosum* v. *ferox*, *G. chubutense*.

Na závěr bych chtěl poděkovat příteli Čechovi za perfektní zorganizování celé akce.

JAROSLAV PROCHÁZKA 75LETÝ

— Jaroslav Záhora

Jsou číslovky, kterým se člověk ve spojení s věkem kamarádů jaksí podvědomě brání. Tedy ne, že by je zpochybňoval, ale s číslovkou 75 by si současnou životní aktivitu brněnského kaktusáře, pana Jaroslava Procházky, spojil jen málokdo. A přesto je tato spojitost pravdivá. Náš kaktusář oslavil dne 6. srpna 2019 v plné síle krásné 75. narozeniny. A že je opravdu co slavit. Vždyť významem svých sběratelských, pěstitelských, cestovatelských a přednáškových aktivit přesáhl hranice republiky jako málokdo. Jeho vlídná a laskavá žena Zdenka, která je neodmyslitelným předpokladem a součástí jeho úspěchů, jej někdy s nadsázkou označuje jako lva. Lva podle měsíčního znamení a podle vytrvalosti a houževnatosti, se kterou si jde za vysněnými cíli.

Gymnocalycium prochazkianum JPR95 184/562

Do okruhu jeho kamarádů a známých patří nebo patřili také mnozí významní evropští kaktusáři (W. Rausch, F. Kühhas, H. Till, L. Bercht, H. Nagl, V. Schädlich, A. Hofer a další). Nejbližší má k panu Wolfgangu Papschovi, prezidentu rakouské kaktusářské společnosti GÖK, se kterým několikrát vycestoval do vysněných domovin kaktusů. Společně se jako první vypravili po stopách Alberta Vojtěcha Friče do Patagonie.

Jaroslav Procházka vysvětluje místním zemědělcům, o co se na lokalitě Muralla ve spolkovém mexickém státě Coahuila zajímá (2. března 2005)

Na druhé cestě do Argentiny se Jaroslavovi podařilo najít v blízkosti Quilina, ve výšce 470 metrů v provincii Cordoba jeden z nejkrásnějších objevů v rámci rodu *Gymnocalycium* z posledních desetiletí. Rostlinu popsal Vladimír Šorma v časopise *Gymnofil* v roce 1999 na počest objevitele jako nový druh *Gymnocalycium prochazkianum*.

Osobnost Jaroslava Procházky lze přiblížit i jinak. Před svou první cestou přes oceán se stačil ještě potkat s tehdejšími předsedou brněnského klubu *Astrophytum*, s panem Josefem Moučkou, který mu svým zcela typickým a osobitým způsobem sdělil, že se vypravuje do krajin, kde se vyskytují kaktusy rodu *Austrocactus*, *Pterocactus* a *Maihuenia*, které jsou v našich sbírkách prakticky neznámé. Že by tedy měl věnovat pozornost především jim, nikoliv ve sbírkách pleveľným gymnokalyciím. A jak to dopadlo? Jaroslav Procházka se na cestách věnoval obojímu a po návratu nezištně předal veškerý vzácný rostlinný materiál z Patagonie s výjimkou pleveľných gymnokalycií panu Moučkovi a přes něj i jiným vážným zájemcům. Obdobně cenné tiandsie z dosud neznámých lokalit putovaly po návratu z cesty do sbírky pana prof. Jana Glosera, specialisty na daný rod. Kdo byl tehdy schopen udělat něco podobného?

Tak tedy Jaroslave Procházko, kamaráde, díky Tobě za to, co děláš a jaký jsi. Přijmi prosím přání všeho nejlepšího do dalších let.

KVETOUČÍ RIO GRANDE DO SUL

— Jaroslav Kašparovský, foto Stanislav Stuchlík
přednáška z členské schůze 6. 9. 2019

Jak nám v úvodu Standa řekl, tento rozlehlý stát na jihu Brazílie nabízí největší zastoupení notokaktusů. Procestoval s přáteli hezkých pár tisíc kilometrů a v přírodě viděli nepřeberné množství různých kaktusů, ale i bromélií, tilandsií a jiných rostlin. Na obrázcích jsme měli možnost vidět nádherně žlutě kvetoucí ottonisy, nachově fialově červené květy herteri, nebo spousty květů wigginsii.

Na jiných obrázcích byl vidět i kaktus na ptačím hnízdě na vrcholu tyče. Semena se jakýmisi nevyzpytatelnými cestami dostala až na ptačí hnízdo a jedno zde vyklíčilo.

Zajímavé pohledy nám poskytly obrázky eriokaktusů, které rostou na skalách nad vodními hladinami, nebo v jejich blízkosti. Mnohá z těchto míst jsou suchou nohou pro běžného kaktusáře – turistu nedosažitelná.

Překrásné obrázky Standa doplnil v pouštavém vyprávění popisem krás této rozlehlé země plné kontrastů. I při pohledu na život na farmách by si mnozí z nás jenom těžko dokázali představit, že by zde žili trvale.

Standa se na těchto cestách seznámil se spoustou tamních obyvatel. Jedním z nich

Notocactus rutilans f. robustior

Echinopsis oxygona

Frailea horstii

byl také Rodrigo Pontes, který se zabývá pěstováním kaktusů z oblasti Rio Grande do Sul. Je to jistě dobrý počín, obzvláště dnes, v době, kdy jsou ničeny přírodní biotopy nejenom kaktusů. Tak alespoň ve sbírkách budou snad tyto rostliny z některých lokalit pro generace budoucí zachráněny.

Co na závěr Standovi popřát? No, snad aby tato cesta, kterou loni vykonal, nebyla cestou poslední a aby si pro nás na některou další schůzi připravil přednášku další, stejně tak zajímavou, jako byla tato záříjová.

Gymnocalycium denudatum

Tillandsia aeranthos

Wigginsia calvescens

SCHŮZE NOTOSEKCE 2019 (ANEB JAK JSEM SE KONEČNĚ STAL KAKTUSÁŘEM)

— Milan Kovář, foto P. Kaloč, W. Prauser

Dne 24. 8. 2019 proběhla již neuvěřitelná 49. výroční schůze Notosekce opět ve Frenštátu pod Radhoštěm. Požádal mě předseda Notosekce (dále jen Noto) př. Standa Stuchlík, abych o ní poreferoval. Standovi se neodmítá, a tak se vám pokusím celou akci přiblížit z mého pohledu.

Standa S. mi nabídl odvoz, což jsem po zkušenostech s ČD před lety na stejné akci vděčně přivítal. Sraz okolo 15. hod. u Standy

Internoto), př. Hackl (rovněž funkcionář Internoto), př. Gemmrich – známý cestovatel po Jižní Americe a „lovec“ kaktusů v jedné osobě. Uctili jsme památku na jaře zesnulého př. Gerloffa (15. 8. 1947–7. 3. 2019). Zemřel v osamění, o jeho smutném konci se notofilové dozvěděli se zpožděním. Nyní se vedení Internoto pokouší zachránit z pozůstalosti jeho písemnosti.

Překvapila mě hojná účast. Pokud jsem

na Jílové, byl jsem představen př. Hacklovi z Rakouska a jelo se jeho autem. Dopravu po českých dálnicích bez neslušných slov nebudu komentovat, ubytování (pěkně podražilo), večere, pár piv a jde se spát.

Zahájení schůze Noto bylo oficiálně stanoveno na 10.00 hod. Účastníci se začínají scházet po 8. hodině, venku před penzionem U Veterána byl i malý prodej přebytků (př. Lachký), takže mám konečně *N. gutierrezii*. a jiné.

Zahájeno, byli představeni a pozdraveni zahraniční účastníci – př. Prauser (předseda

dobře počítal, bylo přítomno 21 přátel, dokonce vstoupili 3 noví členové. Vyřídily se nezbytné formality – pokladní zpráva, nevyhovující internet, drobný prodej, semena kaktusů apod. Obvykle u těchto věcí podřímují, letos tomu bylo jinak.

Pokusím se popsat odborné přednášky, záměrně zkracuji jejich popis, smršť fotografií, jmen rostlin a polních čísel by zabrala menší časopis. Nyní k jednotlivým přednáškám.

Před blokem přednášek byl promítnut vlastní životopis př. Gerloffa ve fotografiích.

Jaroslav Vích (vlevo) při přednášce

Jeho studia, povolání, cesty za „kytkami“. Hodnotím to jako velmi zajímavý vstup. Sám rád vzpomínám na dobu, kdy mu zdraví ještě dovoľovalo jezdit k nám do ČR na Notosekce. Byl to milý pán, pokud se nedostal s někým do odborného sporu o kaktusech. Náš předsesta Standa ví, o čem píšu.

Př. Prauser má skleník 10 m², pěstuje rostliny z okruhu *Not. concinnus*, *tabularis* a *muricatus*. Chce vydat menší publikaci z tohoto okruhu. Představil méně známé rostliny z Uruguaye, zaujal mne *Not. concinnus* v. *tabularioides* HU 429. Zmínil i barevné odchylky kvetení (pro notokaktusy je typické žluté zbarvení květu), odchylky červené, růžové apod. sbírám i já.

Př. Vích – co jiného než rod *Wigginsia*, procestoval za nimi Argentinu, Brazílii i Uruguay. Zmínil moji oblíbenou *W. calvescens* na místech výskytu v Brazílii i v Argentině. Zajímavá je informace o zřízení chráněné oblasti, zakázala se pastva – jistě z chvályhodných důvodů, plocha takto chráněná zarostla invazivními druhy trav a kaktusy vymizely. Nejen v J. Americe by při ochraně přírody měl platit zdravý selský rozum. Dále zmínil rozsáhlé území osídlené *W. langsdorffii*. Z Brazílie stojí za zmínku *W. horstii*, zpochybnil platnost *f. juvenaliformis*. V Uruguayi je údajně nová rostlina „*supergladiata*“. Překvapil mě areál výskytu wigginsii – od Rio

Grande do Sul až po lokality v Argentině (spolu s austrokaktusy).

Př. Stuchlík má potom přednášku „Kvetoucí Rio. Grande do Sul“. Psát o Standových přednáškách je už vyčerpané téma. Perfektní fotografie, obrovské množství zobrazených rostlin, perfektní popis nalezišť. S jeho svolením neuvádím jednotlivé rostliny, bylo jich více než sto. Tady se znovu omlouvám, že z důvodu velikosti článku nelze uvést více, tam snad musela být polovina rostlin rodu *Notocactus* a spousta květů.

Následoval organizátor letošní akce př. Kaloč. Kytek od minula přibylo, inu, důchodci mají (někteří) čas. Nechci kritizovat, ale Petře, neboj se u kytek světla, u vás na horách nemusíte být tak opatrní jako my v Brně. Loudilo se a loudilo, do toho „hannoverská“ lihovina př. Prausera, nebylo to špatné. Pěkné wigginsie a gymna.

Pokud mě paměť neklame, pak se šlo na večeri, místní měli nějaké krojované slavnosti, to jsem zase až tak nemusel, pivo a večere mě uspokojily více.

Další den, jako obvykle v neděli, se jelo po sbírkách, nejprve že budou 3, pak 5, k mé hrůze i ta moje.

Ve sbírce V. Bortela (vpravo), uprostřed M. Kovář, vlevo W. Gemmrich

U př. Bortela jsme nebyli poprvé, sbírá snad úplně všechno a má dobrý vkus – sbírá i kaktusy. Omlouval nepořádek, co by asi řekl u mne? Samozřejmě že jsem něco vylou-

díl, měl nádherné melokaktusy, 2 kytky už jsou doma.

Př. Strnad má střešní skleník snů. Kytek přibýlo, pán to umí, radost pohledět. Poprvé jsem viděl *Pyrrhocactus umadeave* na *Peireskiopsis* v množství, které až snižovalo jeho cenu. To jsem si netroufl loudit ani já. Mirek má plány do budoucna, které bych rád viděl zrealizované.

Př. Maloch je „velkokaktusář“, orientace na J. Ameriku. Za tu chvíli u něj jsem se ani moc nerozhlédl, tam by to chtělo volné odpoledne. Chtěl jsem, jak je mým nechvalným zvykem, odnož, prý buď celá kytka (nějaká *Arequipa*) za 1500 eur, nebo nic. Spadla mi čelist, za to bych měl menší (a už zase potřebný) skleník.

Pak mimo pořadí př. Králík. Klasika, škoda, že ho zlobí zdraví, koho ale v našem věku ne. Sbíрка (hlavně „jížani“) je, jak si ji pamatují od minula. Ani já nejsem jiný, vydyndal jsem tolik kytek, až mi to samotnému bylo trapné. To už se začínalo připozdívát, nechal jsem tam nějaké kytky, dostaly se do Brna až za týden.

Pak já, př. Kovář, kytky asi 30 m², po přesazení 3x tolik. To už nás bylo pár a skoro se stmívalo. Př. Hackl dostal kytky jako „cestovné“, vozil nás obětavě zdarma 3 dny. Pak zaznělo: „Milane, máš fakt hezké kytky, to jsem nečekal.“ Změkla mi kolena, to jsem nečekal zase já. Standa S. s pochvalami zdravě šetří – mohu dostat od anglické královny šlechtický predikát, ale jako kaktusář už asi lepší pocit nezažiju. Tak jsem se konečně stal jedním z vás. Jinak dělám kristáty a vše, co se mi líbí (přirozeně i notokaktusy).

Co závěrem? Dík patří př. Kaločovi za bezvadně připravenou akci, př. Tenkovi za tlumočení z němčiny, všem za dobrou náladu. Chválím, že se letos při přednáškách skoro nespalo. Zdar Frenštátu p. Radhoštěm, příštěť asi v Lázních Bohdaneč.

Kytkám zdar!

CHRUDIM 2019

— Jana Čechová, foto Jan Boháček

Stejně jako v předchozích letech se poslední sobotu v září konala největší kaktusářská pouť v České republice a dovolím si konstatovat, že i ve střední Evropě. A jak zmínil Karel Pavlíček (současný předseda Chrudimi a syn zakladatele této mega akce, Pavla Pavlíčka), letos to bylo již 31. setkání.

V předvečer se konala schůze redakční rady časopisu Kaktusy, který spojuje Českou i Slovenskou republiku. Poté následovala schůze výboru Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů, kde se probíraly organizační záležitosti, jako je volba budoucího Zlatého Alberta (což je nejvyšší ocenění pro člověka, který se nějakým způsobem zasloužil o rozvoj kaktusářství v obou zemích), příští rok to bude Alexandr Taslár z Mostu a hlavně plánování valné hromady, která se bude konat příští rok také v Mostu. V obou těchto orgánech jsou zastoupeni členové z naší organizace.

Část kaktusářů přijížděla již v pátek, aby navštívili firmu Chrudimský kaktusář Pavla Pavlíčka, kde se konalo neformální setkání všech zájemců o naši společnou zálibu.

Jako každoročně byla pro hosty nachystaná výborná grilovaná klobáska a pivo z lokálního pivovaru, aby byla vzájemná diskuze příjemnější. Večer se někteří sešli v nedaleké restauraci, aby mohli pokračovat v nikdy nekončící debatě. Není se čemu divit, někteří přátelé se opravdu setkávají jednou ročně na této akci.

Po noci strávené v útulném penzionu jsme vstali do rána zalitého babím létem. První naše cesta vedla k Pavlíčkům na dobrou snídani, kde již byla spousta známých i méně známých tváří. Už tam bylo možno uspokojit svoje kaktusářské potřeby, neboť sortiment rostlin i ostatních doplňků byl velmi bohatý. Byl to však teprve začátek naší kaktusář-

Ing. Jaroslav Vích

ské pouti, protože hlavní burza v nedaleké Transportě nás teprve čekala. Začátek byl stanovený na 9 hodin, ale kaktusářští nadšenci přicházeli mnohem dříve. Jako každoročně byl výběr velmi bohatý a určitě si vybral každý nějaký suvenýr do své sbírky. Letos se mi zdálo, že byly ceny oproti předchozím létům poněkud vyšší, i když, jak se říká, každá kytka si najde svého kupce. Ještě je třeba zdůraznit, že burza neprobíhala jen v největší místnosti v Chrudimi, prodejci museli vzít zavděk i chodbou před jídelnou Transporty, někteří měli svoje stoly rozloženy venku před areálem. V místě konání burzy bylo zajištěno občerstvení jak pro žízňivé, tak i pro zahrnutí hladu.

Ve 14.30 hodin poté akce pokračovala v místním kině, kde se předávalo nejvyšší ocenění Zlatý Alberto (jedná se keramickou plastiku s podobiznou Alberta Vojtěcha Friče osazenou plíškem zlata) a kde proběhla série kratších přednášek.

Ocenění v letošním roce obdržel prezident Společnosti Českých a Slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů přítel Jaroslav Vích z rukou jednatele společnosti a pražského předsedy Ivana Běťáka. Nejprve dostal slovo náš nový Zlatý Alberto, který přednesl krátkou přednášku věnovanou A. V. Fričovi, protože uplynulo 75 let od jeho úmrtí. Rozsáhlejší pojednání o tomto velkém kaktusáři bude vydáno v letošním roce jako Speciál časopisu Kaktusy.

Následoval křest nové knihy ‚Kaktusy – otrněná krása‘ od známého autora a šéfredaktora časopisu Kaktusy Libora Kuneho. Poté následovaly další přednášky, kterých jsem se bohužel již nezúčastnila. V další části programu byly tyto přednášky: Grzegorz Matuszewski – Islaya, Zlatko Janeba – Starý nový tefrokaktus a nová puya, Milan Kůrka – Ariokarpusy z hlediska spotřebitele, Jan Miller – Mrazuvzdorné kaktusy – skalka ve skleníku a Boris Vrškový – Pachykauly ve skalách. No a pro ty co odjížděli domů až v neděli, připravili organizátoři na večer country bál.

To je v kostce asi všechno z letošní Chrudimi. Závěrem ještě malé zamyšlení. Nevím, jak to organizátoři dělají, že jim téměř vždy vychází pěkné a slunečné počasí.

JUBILANTI

František Chládek 75 let
Václav Nejezchleba 75 let
František Ploch 75 let
Jaroslav Procházka 75 let
Sylva Urbanová 65 let
Josef Polách 55 let

SCHŮZE VÝBORU 23. 7. 2019

Červencová schůze výboru proběhla tradičně u předsedy Petra Metely. Na programu bylo potvrzení přednášejících pro nadcházející členské schůze, řešily se detaily říjnového sympozia v prostorách ÚMČ Brno-Líšeň. Klubová knihovna úspěšně přesunuta do Mělnčan. Půjčovárna knih nově přes redaktora AZETu - kontakt na zadní straně. Předání knih vždy na členské schůzi. Na závěr přání Petrovi Metelovi k narozeninám, občerstvení a volná diskuze.

SCHŮZE VÝBORU 13. 8. 2019

Zvolena destinace letošního zájezdu pro členy, kteří se aktivně podíleli na výstavě. Pojede se do jižních Čech. Následoval příspěvek o setkání Gymnofilů v restauraci U kosa v Brně-Komíně, které proběhlo 27. července. Šest odborných přednášek si přišlo poslechnout 35 návštěvníků. Na závěr úkol pořídit do knihovny dvě nové knihy: Roman Pavlica, *The Neverending Story of Astrophytum Hybrids* (anglicky) a John Pilbeam, *Spokojené kaktusy*.

ČLENSKÁ SCHŮZE 6. 9. 2019

Tak jako každoročně i letos první pátek v měsíci září se naši členové sešli na schůzi s přednáškou po dvouměsíční odmlce.

Toto zářijové setkání bývá o něco veselejší, máme si v předsálí i před oficiálním začátkem schůze o čem vyprávět. Kdo kde o letních měsících byl, co prožil a jak přežily a kvetly naše rostliny.

Jakmile se ujmou slova Petr Metela a Radek Čech, vše se v sále rázem uklidní a započne oficiální část podvečera. Rukou společnou a nerozdílnou seznámili přítomné s připravovanými akcemi, které budou následovat.

Jako první byl projednán zájezd, který následoval v sobotu 7. 9. 2019, v následující den po této schůzi. Odjezd byl stanoven na brzkou ranní hodinu a to v 5.30 hod. s tím, že na případné opozdilce se čekat nebude.

Další informací byla připravovaná výstava sukulentů v Botanické zahradě na ul. Kotlářské. Tato výstava je organizována soukromými pěstiteli ve spolupráci s PF MU.

Třetím neméně důležitým upozorněním bylo naše pravidelné symposium, které se uskuteční 12. 10. 2019 na radnici Brno-Líšeň. Jsou zajištěni domácí i zahraniční přednášející, a tak se máme jistě na co těšit.

Posledním bodem před samotnou přednáškou byla tombola. Jistě mnohým udělalo radost, že si domů přinesou malý dárek ať už pro sebe, manželku, tchýni nebo děti. Jenom pro předposlední jmenovanou by to neměl být gruson v jakékoliv velikosti.

Po skončení tomboly bylo předáno slovo našemu bývalému předsedovi Ing. Standovi Stuchlíkovi. V loňském roce, jak on sám řekl, uskutečnil poslední cestu do Brazílie. I když nikdy se nemá říkat nikdy, ale věřme Standovi, že to byla opravdu jeho poslední cesta za jeho milovanými notokaktusy. Tuto svoji poslední cestu uskutečnil v době, kdy tyto rostliny v přírodě kvetou.

– *následovala přednáška Standy Stuchlíka (strana 44).*

SCHŮZE VÝBORU 17. 9. 2019

Debatovalo se na téma dovozu rostlin. Řešíme redakční záležitosti letošního speciálního AZETu. Na závěr gratulace Romanovi Bukáčkovi k narozeninám, občerstvení a volná diskuze.

SCHŮZE VÝBORU 15. 10. 2019

Na říjnové schůzi výboru zhodnoceno Sympozium jako vydařené. Časový harmonogram Symposia poněkud narušila přidaná přednáška Ludwiga Berchta z cesty po Číně. Přednášející, jejichž příspěvky byly posunuty, byli shovívaví. Na závěr přání oslavenci Luboši Hrubému k narozeninám, občerstvení, diskuze.

JAROMÍR DOHNALÍK – 80 LET

— Stanislav Stuchlík

Životního výročí z nadpisu se jubilant, absolvent Vysokého učení technického v Brně, dožil 12. září. O kaktusy se zajímá už více než šedesát let, protože je začal pěstovat jako kluk. Jeho zájem o ně trvá bez přerušení dodnes, i když pochopitelně prošel kaktusářským vývojem tak jako i jiní kaktusáři. Pochází z Milonic, obce poblíž Bučovic, do Brna ho přivedla práce a studium na VUT. Do Astrophyta vstoupil v roce 1965, o čemž svědčí tehdejší průkazka, kterou dodnes vlastní. Kaktusy pěstoval zpočátku na okně, teď má jeho sbírka cca 40 m². Není vysloveným kaktusářem – specialistou, ve své sbírce soustředil kaktusy všech možných rodů. Později vykrytalizoval jeho zájem především o rody *Sulcorebutia* a *Mammillaria*, který trvá dodnes. Vzhledem k zájmu o rod *Mammillaria* převzal také kaktusy po J. Moučkovi – rostliny stále mají své místo v jeho sbírce.

Svůj velký sen si splnil, když se vydal do USA a Jižní Ameriky (Chile, Argentina, Bolivie), aby viděl kaktusy v jejich přirozeném prostředí.

Nemohu zapomenout ani na firmu Cactus Hobby, jejímž je majitelem a která dodává semenný i rostlinný materiál nejrůznějším

kaktusářům. Je činný také v Notosekci, kde zastává funkci pokladníka. Zdravotní problémy mu občas nedovolí navštěvovat kaktusářské schůze nebo akce. V současnosti má po operaci kolena, rekonvalescence zdárně pokračuje. A tak mu přeji, aby se mohl ještě dlouho těšit z kaktusů a ze schůzek s lidmi, postiženými tak jako on kaktusářským virem.

Thelocactus bicolor (Gal. Ex Pfeiff.) Br. et R. var. *bolansis* (Runge) Knuth

— Petr Metela, foto na titulní straně

Rostliny původem z jihozápadní části mexického státu Coahuila zná kaktusářská veřejnost déle než sto let. Během této doby byly rostliny přerazovány do různých rodů (*Echinocactus*, *Ferocactus*) a druhové jméno prošlo několika rekombinacemi. Ani po sto letech není názor odborníků na zařazení tohoto taxonu zcela jednotný. Pro nás, obyčejné milovníky kaktusů, je důležité, že se jedná o dobře rozpoznatelný druh, který je ozdobou každé sbírky.

I na stanovišti ve své domovině roste sloupovitě. Dorůstá výšky 20 až 30 cm a průměru do 10 cm. Tělo je zcela ukryto pod jehlovitými trny. Okrajových bývá až 25 a 1–3 výrazně delší jsou středové. Barva trnů bývá převážně bílá, ale výjimkou nejsou rostliny žluté nebo slámově hnědé. Květy jsou opro-

ti ostatním bikolorům červené až fialové a 70 mm široké.

Jak je ale patrné z obrázku, příroda si s námi zahrává. Před pěti lety jsem získal čtyři semenáčky od Jardy Šnicera pod označením *Thelocact. bicolor ssp. bolaensis* SB281 Cerro Bola Coah. Za dva roky první rostlinka vykvetla typickým červenofialovým květem. Byl jsem spokojen. Jaké však bylo moje překvapení v následujícím roce! Všechny rostlinky nasadily po několika poupatech a jako na povel jednotně vykvetly. Jedna kvete čistě bíle! Jak vidno, přírodu nezajímají naše popisy a škatulky.

A co říct na závěr? Květy jsem opyloval a semínka vysel. Semenáčky uspokojivě rostou. Jak pokvetou? Tak na to si budeme muset chvílku počkat!

Thelocactus bicolor var. *bolansis*

AZET - zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

Adresa redakce: info@grafikatisk.com | Tisk: Tiskárna - Zdeněk Indra